

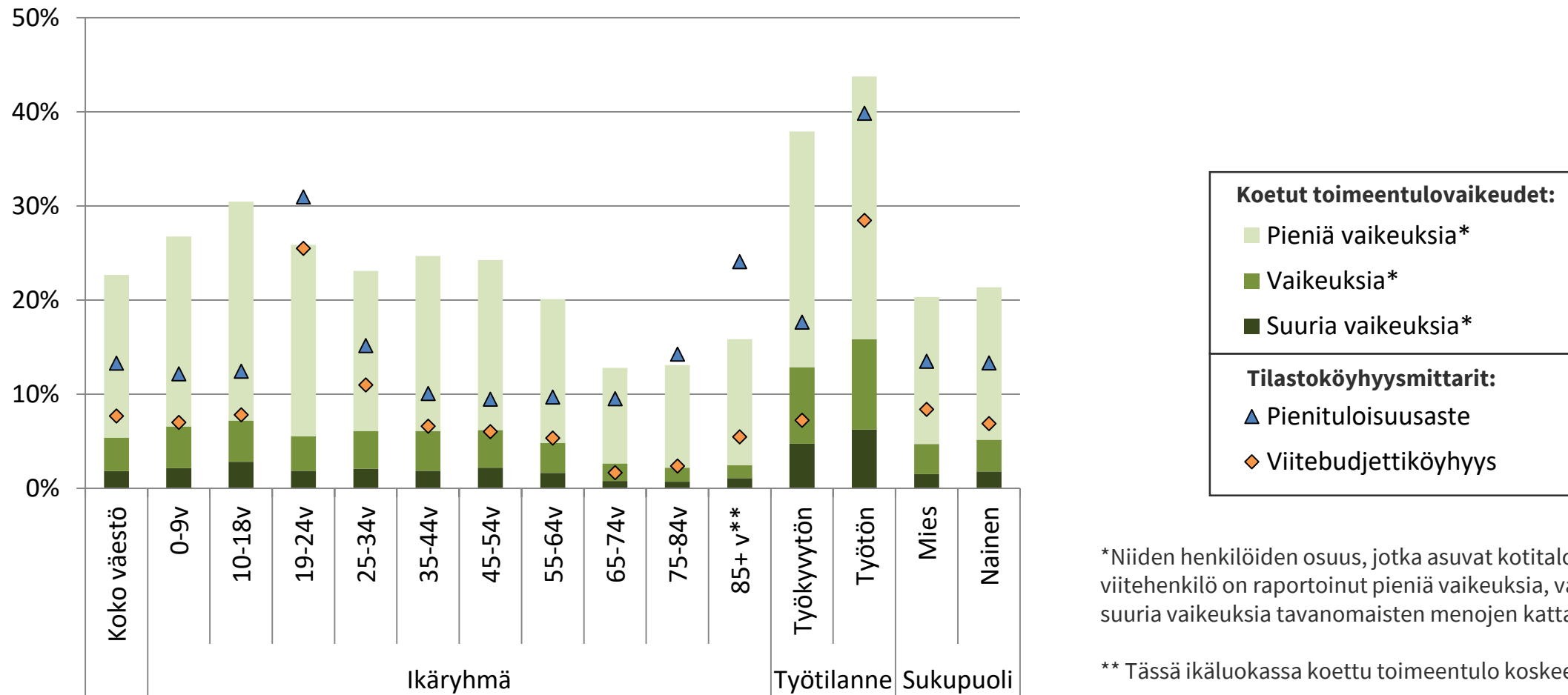

Hallitusohjelman vaikutukset perusturvaan ja köyhyyteen

Jussi Tervola, tutkimuspäällikkö,
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Miten hallitusohjelma vastaa köyhyyden haasteeseen? –seminaari 27.11.2019

Köyhyys Suomessa vuonna 2017

*Niiden henkilöiden osuus, jotka asuvat kotitalouksissa, joissa viitehenkilö on raportoinut pieniä vaikeuksia, vaikeuksia tai suuria vaikeuksia tavanomaisten menojen kattamisessa.

** Tässä ikäluokassa koettu toimeentulo koskee yli 80-vuotiaita

Lähde: EU-SILC-kyselyaineisto (N=24 818),
SISU-tulonjakorekisteri, omat laskelmat

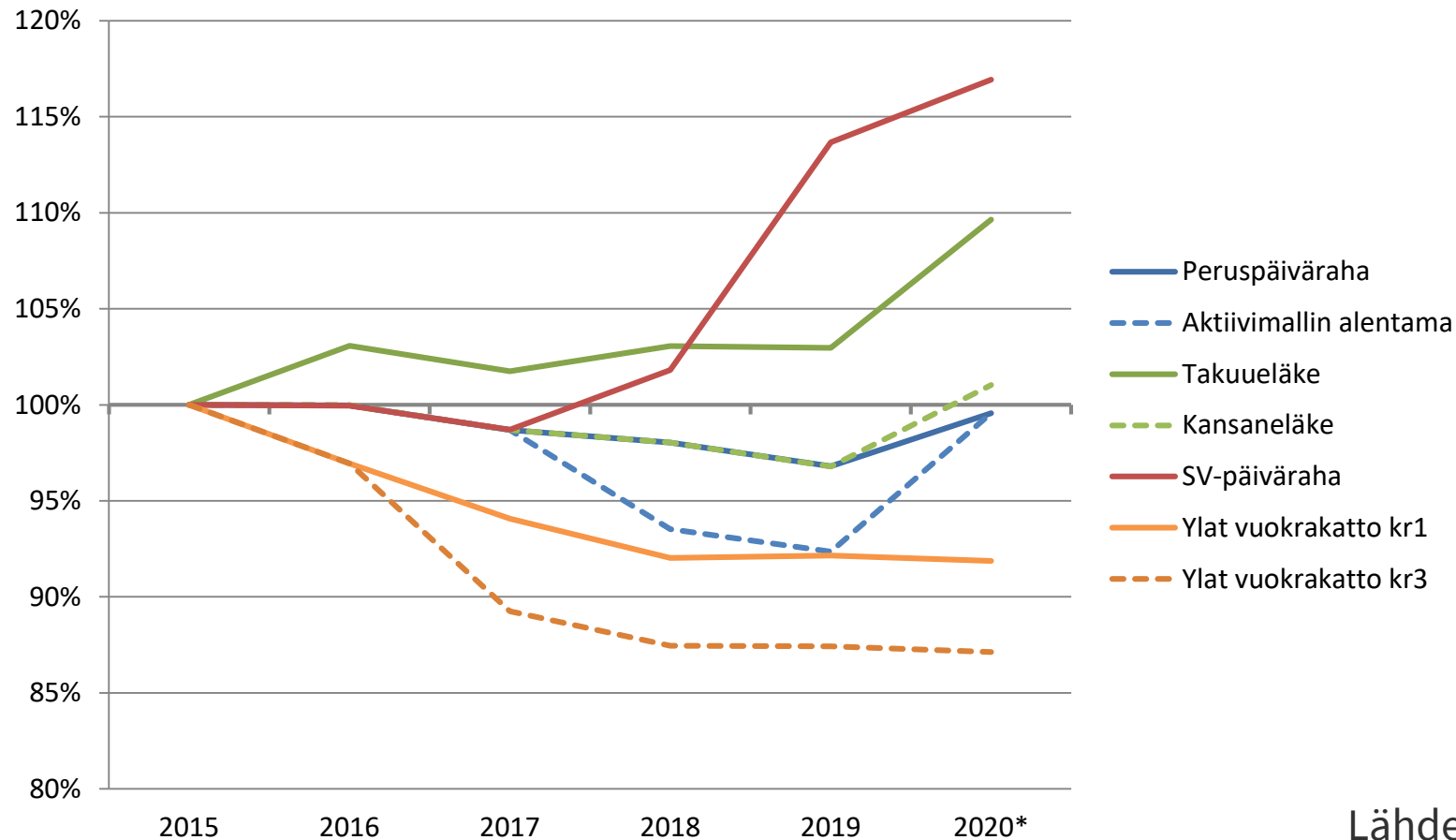
Hallitusohjelman viesti on selvä: eriarvoisuus ja köyhyys on keskeisenä huomionkohteena

- ”Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen on keskeinen tavoite, joka ohjaa kaikkea hallituksen päätöksentekoa.”
- ”Hallitus arvioi jokaisen budjettiriihen yhteydessä mahdollisuuksia menokehityksen puitteissa tehdä uusia panostuksia köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämiseksi.”
- Eri väestöryhmistä korostuu eläkeläisten ja lapsiperheiden aseman parantaminen
- Sosiaaliturvalohkoista huomio erityisesti perusturvassa ja toimeentulotuessa

Esitettyjä lakimuutoksia 2020

- Työttömyysturvaan 10-30 euron korotus
- SV-päivärahan perusturvaan 20 euron korotus
- Aktiivimallin purku
- Yksinhuoltajien lapsilisän 10 euron korotus ja vastaava toimeentulotuen korotus
- Yli 3 lapsen perheiden lapsilisän 10 euron korotus
- Pienimpien eläkkeiden 50 euron korotus

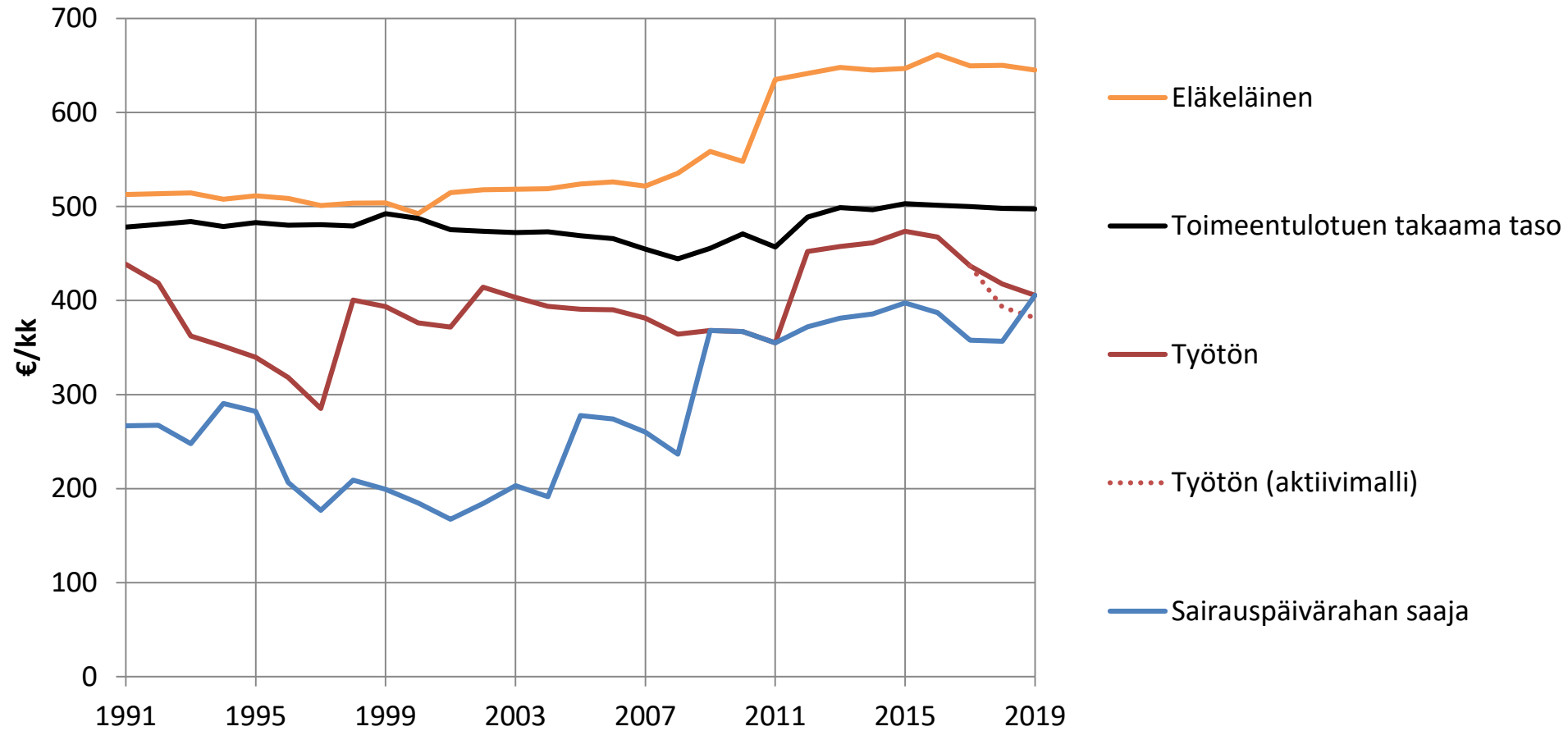
Perusturvaetuuksien muutos suhteessa vuoden 2015 lainsäädäntöuraan

Lähde: omat laskelmat
2020 ei ole vahvistettu

Perusturvan ostovoiman kehitys, yksinasuva

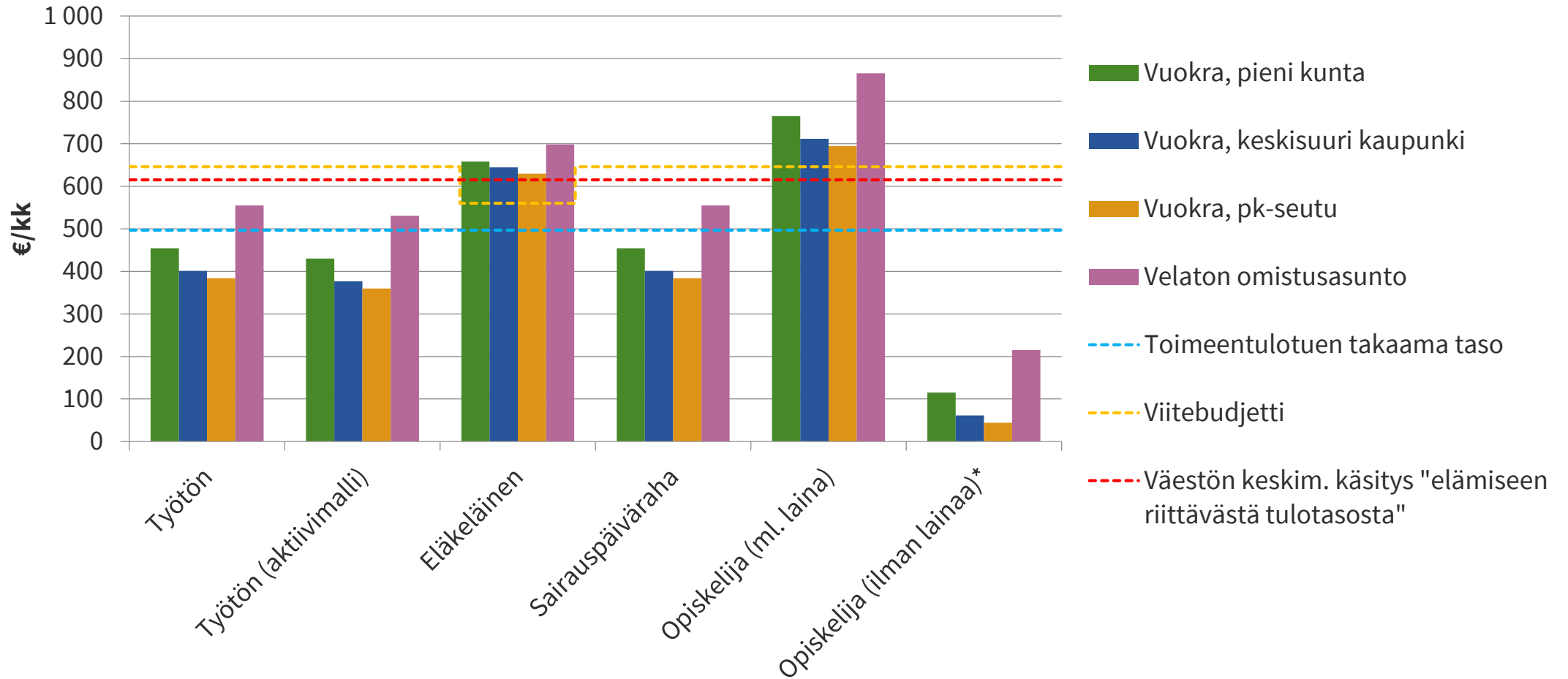
perusturvaetuus + asumistuki - verot - asumiskustannukset

Asumisoletus: ARA-vuokra-asunto keskiuudessa kaupungissa
Lähde: omat laskelmat, Tervola (2019)

Yksinasuvan perusturvan tasot 2019, €/kk

perusturvaetus + asumistuki - verot - asumismenot

Vuokraoletus: keskimääräiset ARA-vuokrat

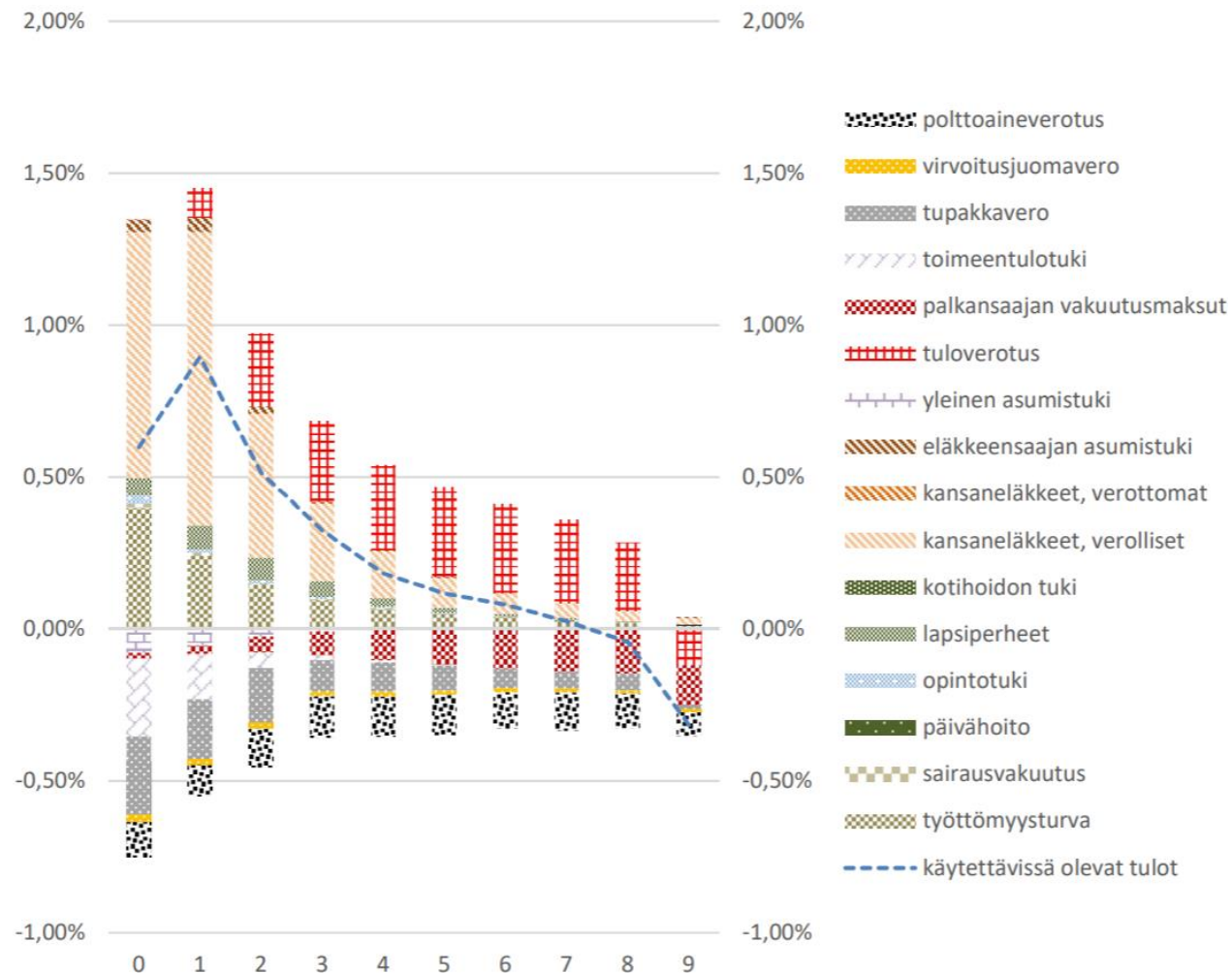
*Opiskelija ei ole lähtökohtaisesti oikeutettu toimeentulotukeen

Korotukset kurovat kiinni työttömyysturvan eroa viitebudjettiin vain vähän

- Bruttokorotus työttömän perusturvaan 20 €/kk
- Tulovaje viitebudjettiin 190-260 €/kk
- Oikeus toimeentulotukeen 43-138 €/kk

- Eläkeläisen perusturva lähtökohtaisesti riittää viitebudjettiin eikä toimeentulotukioikeutta synny
- Yksinhuoltajien perusturva lähimpänä viitebudjettia, yksinasuvat kauimpana

Välittömät tulonjakovaikutukset 2020

Lähde: VM 9.9.2019

Välittömät vaikutukset tulonjakomittareihin

	Perustaso	Reformi	Ero
Ginikerroin	28,08	27,84	-0,24
Keskitulo	27709	27773	64
	Perustaso	Reformi	Ero
Pienituloiset ja pienituloisuusaste, 60 %	13,38 %	13,05 %	-0,33 %
Alle 18 pienituloisissa talouksissa, 60 %	12,57 %	12,33 %	-0,24 %
65+ pienituloisissa talouksissa, 60 %	12,75 %	11,85 %	-0,90 %
Työlliset pienituloisissa talouksissa, 60 %	3,17 %	3,15 %	-0,02 %
Ei-työlliset pienituloisissa talouksissa, 60 %	35,83 %	35,39 %	-0,44 %
Miehet pienituloisissa talouksissa, 60 %	13,44 %	13,18 %	-0,26 %
Naiset pienituloisissa talouksissa, 60 %	13,32 %	12,92 %	-0,40 %

Lähde: VM 9.9.2019

Köyhyyteen vaikuttaa myös mm. kotitalouksien terveystimenot

- SOTE-uudistuksen (parlamentaarinen) valmistelu käynnistetään
- ”Uudistetaan asiakasmaksulaki tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muu muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja.”
  - Varattu 45 miljoonaa euroa
- ” Uudistetaan lääkehuollon kokonaisuutta, tavoitteena parantaa kustannustehokkuutta varmistuen lääketurvallisuus ja neuvonta sekä palveluiden sujuvuus, saatavuus ja saavutettavuus.”

Yksittäisiä muutoksia suurempi kohta on tuleva sosiaaliturvauudistus

- ”Laaditaan kahdelle eduskuntakaudelle ulottuva tiekartta ja välitavoitteita, joihin nykyinen hallitus ehtii reagoida”
- Parlamentaarinen valmistelu
- Tavoitteita ja rajoituksia asetettu kuitenkin jo hallitusohjelmassa
  - Mukana vähimmäis-, perus- sekä ansioturva muttei vanhuuseläkkeitä ja verotusta

Sosiaaliturvauudistuksen kunnianhimoiset tavoitteet

- Selkeämpi ja toimivampi järjestelmä
- Vastaa ihmisten osallisuuden ja merkityksellisyyden tarpeisiin
- Mahdollistaa työnteon ja sosiaaliturvan joustavamman yhteensovittamisen
- Tukee aktiivisuutta kaikissa tilanteissa
- Pyritään pitkäaikaisen toimeentulotuen tarpeen vähenemiseen
- Yhtenäistetään ansioperusteisten etuuksien määräytymistä
- Työn tekeminen muuttuu nykyistä kannattavammaksi
- Perusturvan tasoa ei heikennetä

Kiitos!

jussi.tervola@thl.fi